

РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА: МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИЙ АСПЕКТ

*НАУМЕНКО І.В., К.Е.Н., АСИСТЕНТ,
МАНДИЧ О.В., К.Е.Н., ДОЦЕНТ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Сільське господарство, як системоутворююча галузь, відіграє особливу роль у розвитку будь-якого суспільства, оскільки забезпечує життєдіяльність людини. Цю галузь національної економіки можна розглядати як самостійну, зайняту виробництвом продукції й формуванням підвалин продовольчої безпеки держави. Водночас сільське господарство здатне забезпечити високий поступальний рівень соціально-економічного розвитку українського соціуму [5]. Саме тому, виходячи з сучасного стану, глобальних тенденцій і викликів, ця галузь потребує модернізації існуючого комплексу продуктивних сил і виробничих відносин – удосконалення, поліпшення, оновлення, приведення їх у відповідність до нових вимог і норм у напрямі інноваційності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізуючи фінансову підтримку українських виробників національним урядом у динаміці, спостерігаємо, що проектне фінансування наприкінці 2014 року було призупинене, що у порівнянні з іншими країнами світу є виключенням, адже фінансування, наприклад, загалом по всім країнам ОЕСР наприкінці 2014 року становило близько 178 862 млн. євро, по країнам Європейського Союзу (28) – 80 003 млн. євро, досить стрімко зростає ступінь фінансової підтримки Китаю – 218 970 млн. євро наприкінці 2014 року, що в 28,7 разів більше ніж у 2000 році. Така ситуація з низьким рівнем фінансової підтримки зі сторони уряду для українських сільськогосподарських виробників пояснює низькі темпи оновлення матеріально-технічного забезпечення сільського господарства.

Коефіцієнт захисту українських сільськогосподарських виробників є найнижчим у порівнянні з іншими країнами світу, більше того – у динаміці коефіцієнт захисту для України знижується, зокрема у 2014 році, в порівнянні, з 2000 роком коефіцієнт захисту знизився на 10 % і становив 0,865, натомість, коефіцієнт захисту виробників по

країнам ОЕСР становив 1,095, Китаю – 1,041, ЄС-28 – 1,041, коефіцієнт Японії найвищий – 1,817, Норвегії – 1,777, США – 1,025. Як наслідок, коефіцієнт 0,865, притаманний Україні, показує, що ціни на продукцію сільськогосподарських виробників на 13,5 % нижче від середньосвітових цін на аналогічну продукцію.

Як показник результативності сільськогосподарського виробництва, обсяг виробництва культур рослинництва в Україні становить 3,7 тонн на 1 га, що у 0,9 тонн вище ніж у середньому по країнам ОЕСР та 0,5 ніж у середньому по світу, проте на 2,1 нижче ніж у середньому по країнам ЄС (28). Загалом, показник виробництва продукції рослинництва, який вищий аніж в Україні, характерний для таких країн як: Російська Федерація – 4,2 т/га, Нова Зеландія – 4,6 т/га, Китай – 5,3 т/га, Чилі – 5,3 т/га.

Метою статті є проведення аналізу матеріально-технічної бази агрокомплексу України та розгляд ряд показників ефективності використання сільськогосподарських потужностей у призмi міжнародних зіставлень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним із показників вимірювання рівня продуктивності сільського господарства є додана вартість на одного працівника [4]. Для України показник становить 5 495,3 дол. США, що в 2,8 рази більше ніж в 2000 році, та на 3046,9 дол. США показник України в 2012 році вище середнього по світу, що свідчить про відносно високий рівень продуктивності сільськогосподарського виробництва національної економіки. Проте, у порівнянні з європейськими країнами, значення України у десятки разів менше, зокрема: із Бельгією у 12,5 разів, Болгарією – 3,4 рази, Чехією – 1,4 рази, Німеччиною – 7,2 рази, Данією – 7,6 рази, Фінляндією – в 13 разів, Францією – 15,4 рази, Нідерландами - 12,9 рази, Словенією – 29,7 разів та Швецією – в 7,7 разів.

Не дивлячись на той факт, що площа ріллі на 1 особу в Україні є, порівняно, високою, наявність сільськогосподарської техніки на 100 кв. км. ріллі є незначною – лише 102,7 тракторів на 100 кв. км, що в 2 рази менше ніж в Румунії, в 8 разів аніж в Іспанії, 9 разів аніж в Ісландії, в 12,3 рази менше показника Польщі.

Показник наявності сільськогосподарської техніки, зокрема тракторів, менший аніж в Україні лише у Білорусії – 15,5 % від показника України та Російській Федерації – на 73,6 % менше аніж в Україні. Такий низький показник наявності сільськогосподарської техніки може свідчити лише про високий рівень навантаження ріллі на 1 трактор.

Рівень забезпеченості сільськогосподарських підприємств країн-членів ЄС виключно власною сільськогосподарською технікою є порівняно нерівномірним, найвищим для Чехії, Німеччини, Франції, Люксембургу, Австрії, Словенії, Фінляндії та Швеції, розрахованої відповідно до наявної кількості сільськогосподарських підприємств. В середньому, по країнах ЄС, спостерігаємо, що найбільш характерними є чотири-колісні трактори, гусеничні трактори, прокладки, різцетримачі, аніж зерно-збиральні комбайни чи інші повністю механізовані комбайни.

Рівень навантаження ріллі на 1 трактор в Україні є найвищим і становить близько 97,4 гектар на 1 трактор, що у порівняння, наприклад, з Польщею, у 12,3 рази вище, або зі Словенією, де рівень навантаження становить лише 1,7 га на 1 трактор.

Також слід відзначити, що, наприклад, навантаження зернозбиральних площ зернових на 1 комбайн в Україні становить 1016,4 га на 1 комбайн, що також є найвищим значенням серед європейських країн: Польща – 18,3 га, Словенія – 78,4 га, Данія – 192,9.

Таким чином, порівняльна характеристика стану матеріально-технічного забезпечення сільського господарства України з країнами світу показав, що для національної економіки характерним є високий рівень навантаження на сільськогосподарську техніку, низький рівень фінансової підтримки зі сторони уряду, відсутній захисний механізм для національного виробника, значна площа орної землі та, відносно, прийнятна дохідність зернових, що можна пояснити високим рівнем родючості ґрунтів у порівнянні з іншими країнами, що дає змогу при відсутності можливості використання сучасних методів використання матеріально-технічних фондів отримувати прибутки сільськогосподарським виробником, а також здійснювати подальший розвиток свого виробництва.

Далі, вважаємо за доцільне, здійснювати більш поглиблений аналіз матеріально-технічного забезпечення саме українських сільськогосподарських підприємств.

Висновки. Отже, формування матеріально-технічної бази вітчизняного сільського господарства відповідно до сучасних світових стандартів, підвищення рівня фондозабезпеченості галузі, розширене відтворення основного капіталу потребують значних інвестицій, які можна забезпечити шляхом:

– пільгового довгострокового державного кредитування за низькими відсотками придбання сільськогосподарської техніки та обладнання, будівництва тваринницьких комплексів, формування

основного стада худоби та багаторічних насаджень;

– безвідсоткового державного кредитування екологічно чистого аграрного виробництва та впровадження новітніх ресурсозберігаючих інноваційних технологій;

– стимулювання створення агропромислових об'єднань, спільних підприємств при об'єднанні земельного капіталу вітчизняних агроформувань та основного капіталу іноземних компаній, розвитку цивілізованого ринку лізингу.

Зміна форм власності, реструктуризація підприємств, формування ринкових структур також позитивно впливатиме на обґрунтування інвестиційної стратегії технічного оновлення сільськогосподарських та агротехсервісних підприємств.

Сільськогосподарські підприємства, машинно-технологічні станції, агротехнічні підприємства та підприємства сільськогосподарського машинобудування утворюють єдину систему аграрного виробництва від взаємоузгодженості дій яких забезпечується адаптивність системи «людина – машина – рослина – ґрунт – довкілля».

Література

1. World Development Indicators: Agricultural inputs [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://wdi.worldbank.org/table/3.2#>

2. Agriculture value added per worker (constant 2005 US\$) [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator/EA.PRD.AGRI.KD>

3. Eurostat - Data Explorer [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

4. Горкавий В.К. Використання статистичних методів в маркетингових дослідженнях / В.К. Горкавий, О.В. Іващенко // Економіка АПК. – 2008. – № 7 (165). – С. 105-111.

5. Іващенко О.В. Економічна сутність категорії «ринок» / О.В. Іващенко // Вісник ХНАУ. Серія «Економіка і природокористування». Випуск 5.– Х:ХНАУ, 2007. – С. 161-165.

References

1. World Development Indicators: Agricultural inputs (n.d.). wdi.worldbank.org. Retrieved from <http://wdi.worldbank.org/table/3.2#>

2. Agriculture value added per worker (constant 2005 US\$) (n.d.). data.worldbank.org. Retrieved from <http://data.worldbank.org/indicator/EA.PRD.AGRI.KD>

3. Eurostat - Data Explorer (n.d).
appsso.eurostat.ec.europa.eu. Retrieved from
<http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

4. Horkavyy V.K., Ivashchenko O.V. (2008). Vykorystannya statystychnykh metodiv v marketynhovykh doslidzhennyakh [Using statistical methods in marketing research]. Ekonomika APK - Economy AIC, No 7 (165), pp. 105-111 [in Ukrainian].

5. Ivashchenko O.V. (2007). Ekonomichna sutnist' katehoriyi "rynok" [The economic essence of the category of "market"]. Visnyk KhNAU. Seriya "Ekonomika i pryrodokorystuvannya" – Bulletin KhNAU. The series "Economics and Natural Resources", No 5, pp. 161 – 165 [in Ukrainian].

Науменко І.В., Мандич О.В. Розвиток вітчизняного виробництва: матеріально-технічний аспект

В статті розглянуто сучасний стан матеріально-технічного забезпечення вітчизняних аграрних підприємств. Зокрема, проаналізовано фінансову підтримку українських виробників національним урядом у динаміці, яка, в свою чергу, пояснює низькі темпи оновлення матеріально-технічного забезпечення сільського господарства. Приділено увагу розрахованому коефіцієнту захисту українських виробників, який є найнижчим у порівнянні з іншими країнами світу. Також в статті проведено порівняльну характеристику та аналіз економічної складової матеріально-технічного розвитку України з провідними країнами.

Ключові слова: *матеріально-технічне забезпечення, економічний розвиток, виробнича діяльність, аграрне підприємство, ефективність.*

Науменко И.В., Мандич А.В. Развитие отечественного производства: материально-техническое аспект

В статье рассмотрено современное состояние материально-технического обеспечения отечественных аграрных предприятий. В частности, проанализирована финансовая поддержка украинских производителей национальным правительством в динамике, которая, в свою очередь, объясняет низкие темпы обновления материально-технического обеспечения сельского хозяйства. Уделено внимание рассчитанному коэффициенту защиты украинских производителей, который является самым низким по сравнению с другими странами мира. Также в статье проведена сравнительная характеристика и анализ экономической составляющей материально-технического развития Украины с ведущими странами.

Ключевые слова: *материально-техническое обеспечение, экономическое развитие, производственная деятельность, аграрное предприятие, эффективность.*

Naumenko I., Mandych A. Development of domestic production, logistical aspect

In the article the current state of logistics domestic agricultural enterprises. In particular, analyzes the financial support of Ukrainian producers in the dynamics of the national government, which, in turn, explains the slow pace of updates logistical support agriculture. Attention is paid to a capacity factor of protection of Ukrainian producers, which is the lowest compared to other countries. Also in the article the comparative description and analysis of the economic component of the logistics of Ukraine with the leading countries of the world.

Keywords: *logistic support, economic development, industrial activities, agricultural enterprise efficiency.*

УДК 657

**ЗНИКНЕННЯ ПРОФЕСІЇ БУХГАЛТЕР
З РОЗВИТКОМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ**

**ПОЛИВАНА Л.А., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Постановка проблеми у загальному вигляді. Як відомо, у світі немає нічого вічного та сфера трудової діяльності зовсім не виняток. Технічний прогрес та розвиток інноваційних технологій в сукупності зі збільшенням потреб людини призводять до зникнення старих професій та виникнення нових. Дослідженням попиту на професії майбутнього займався сайт staff.com, за оцінками якого до числа непотрібних в найближчому часі потраплять і бухгалтери. Бухгалтерські програми на основі штучного інтелекту стануть настільки високо розвинутими та настільки дешевими, що людство не в силах буде з ними змагатися [1]. Зовсім недавно на Facebook розпочалася дискусія про потенційну загрозу для людства когнітивних технологій та всього штучного інтелекту (ШІ). Треба зазначити, що ця тема гостро підіймається на протязі всього періоду дослідження в цій області, але останнім часом стала звучати помітно сильніше і не тільки в розвинутих країнах, включаючи й США, а навіть і в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблем розвитку професії бухгалтера в сучасних умовах займалися вітчизняні (Бутинець Ф.Ф, Гуцайлюк З.В, Дячук С.М., Кірейцев Г.Г.,